

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโอกาสและศักยภาพการเป็นพื้นที่พื้นที่ที่ชนชายแดนประตูทางการค้าทิศตะวันตกของประเทศไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาโอกาสและศักยภาพจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจุดอ่อนปรนทางการค้า ในพื้นที่ในการพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจรูปแบบของจุดผ่านแดนถาวรฝั่งทิศตะวันตกของประเทศไทย(2) เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจรูปแบบของการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรเพื่อเป็นประตูทางการค้าทิศตะวันตกของประเทศไทย และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เหมาะสม โดยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

3.1 พื้นที่ดำเนินการ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1พื้นที่ดำเนินการ

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกพื้นที่บ้านป่าปู้ ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากหมู่บ้านดังกล่าวได้รวมกลุ่มดำเนินการในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในลักษณะหมู่บ้านโฮมสเตย์ โดยได้รับรางวัลองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของพัฒนาชุมชน ระดับจังหวัดแม่ฮ่องสอน รางวัลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัด ของพัฒนาชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้รู้ (Keys persons) ในชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ประชาชนในบ้านป่าญี่ปุ่น ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้แทน หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยว ตัวแทนกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน ตัวแทนชุมชนบ้านป่าญี่ปุ่น ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 10 คน และนักท่องเที่ยวเดิน ทางมาท่องเที่ยวและร่วมทำกิจกรรมเชิงสุขภาพกับชุมชนบ้านป่าญี่ปุ่น ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 20 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยมีลักษณะแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3. ศึกษาเอกสารต่างๆ ตลอดจนหนังสือตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและสร้างแบบสอบถาม

5. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบคุณภาพ นำร่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความเป็นปรนัย (การใช้ภาษาชัดเจน ชัดเฉพาะและเข้าใจง่าย) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดัใด มี 5 ระดับ (5 4 3 2 และ 1) หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ) แล้วนำผลคะแนนการประเมินรวมมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อที่จะพิจารณารายการที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไม่เกิน 1 อยู่ในเกณฑ์ดีแล้ว หากรายการใดไม่อยู่ในเกณฑ์นี้ก็ปรับปรุงแล้วแต่กรณีให้เหมาะสมต่อไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการ ตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

ด้านความเป็นปรนัย ผู้เชี่ยวชาญให้แก้ไขสำนวนภาษาบางส่วน ซึ่งได้พิจารณาปรับปรุงแล้ว ทำให้มีการใช้ภาษาได้ชัดเจน ชัดเฉพาะและเข้าใจง่าย

ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ทุกข้อรายการที่ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้ค่าเฉลี่ย เห็นด้วยระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไม่ถึง 1 ทุกข้อ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ แล้วนำมาทดสอบแบบสอบถามจำนวน ๒๐ ชุดในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีบริบทเกี่ยวข้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

6. ดำเนินการสร้างเครื่องมือฉบับจริงตามเกณฑ์ที่วางไว้ โดยลักษณะของเครื่องมือได้ใช้เทคนิคของ Likert Scale เป็นเครื่องมือวัดแบบประเมินค่า 4 ระดับ ในส่วนของคำถามข้อมูลด้านการบริการในส่วนของที่ทำการบ้านวังน้ำมอก คณะผู้วิจัยได้ตรวจและให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ดีมาก	เกณฑ์การประเมิน	4 คะแนน
ดี	เกณฑ์การประเมิน	3 คะแนน
พอใช้	เกณฑ์การประเมิน	2 คะแนน
ต้องปรับปรุง	เกณฑ์การประเมิน	1 คะแนน

โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาความเห็น ของช่วงคะแนน ดังนี้

0.00 - 1.00	คะแนน ถือว่าเป็นสิ่งที่ควร	ดำเนินการต้องปรับปรุง
1.01 - 2.00	คะแนน ถือว่าเป็นสิ่งที่ควร	ดำเนินการพอใช้
2.01 - 3.00	คะแนน ถือว่าเป็นสิ่งที่ควร	ดำเนินการดี
3.01 - 4.00	คะแนน ถือว่าเป็นสิ่งที่ควร	ดำเนินการดีมาก

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การหาค่าเฉลี่ย จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย นำเสนอเป็นเชิงพรรณนาและเชิงวิเคราะห์

